Rok I (XI) Kraków, sierpień 1948 Nr 4

BIULETYN INFORMACYJNY
DELEGATA MINISTRA OŚWIATY DO SPRAW OCHRONY PRZYRODY

OCHRONA ROŚLIN

Pismo okólne Ministerstwa Komunikacji z dnia 19 kwietnia 1948 r. Nr IX-O-7a/2/48 w sprawie niszczenia drzewek przy drogach

wystosowane do Urzędów Wojewódzkich, Wydziałów Komunikacyjnych (wszystkich).

1. Dokonane obserwacje w czasie inspekcyjnych objazdów dróg publicznych wskazują, że drzewka przydrożne ze szkodą dla kultury narodowej i obronności kraju są niszczone wskutek łamania gałęzi, obcinania koron drzew oraz wyrywania świeżo posadzonych drzewek. Dowodzi to braku należytej opieki pracowników administracji drogowej około zadrzewień drogowych oraz zaniedbywania obowiązków tych pracowników.

Tego rodzaju zaniedbanie jest karygodnym marnowaniem środków pieniężnych, wyłożonych na akcję zadrzewienia dróg publicznych.

W związku z powyższym Ministerstwo Komunikacji przypomina obowiązek opieki nad drzewkami drogowymi oraz o konieczności karania szkodników, którzy przez łamanie lub obcinanie gałęzi niszczą drzewka oraz oszpecają aleje drzew:

a. Art. 54 prawa o wykroczeniach z 11 lipca 1932 r. (Dz. U. R. P. nr 60, poz. 572) brzmi:

«§ 1. Kto uszkadza cudzy ogród warzywny, owocowy lub kwiatowy, drzewo owocowe, krzew owocowy lub drzewo przydrożne, podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 zł [1]).

§ 2. Nadto orzeka się na rzecz pokrzywdzonego nawiązkę w wysokości trzykrotnej wartości zrządzonej szkody».

---

[1]) Por.: Dekret z dnia 26 kwietnia 1948 r. o podwyższeniu grzywien, kar pieniężnych, kar porządkowych, nawiązek, «Biuletyn Informacyjny» nr 3, czerwiec 1948, str. 1.

b. Art. 263 kodeksu karnego z 21 lipca 1932 r. (Dz. U. R. P. nr 60, poz. 571) brzmi:

«§ 1. Kto cudze mienie uszkadza albo czyni niezdolnym do użytku, podlega karze więzienia do lat 2 lub aresztu do lat 2.

§ 2. W wypadkach mniejszej wagi sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary.

§ 3. Jeżeli przestępstwo, określone w § 1, popełnione zostało przez użycie ognia, materiałów wybuchowych lub łatwopalnych, sprawa podlega karze więzienia do lat 5.

§ 4. W przypadkach określonych w § 1 i 2 ściganie odbywa się z zaskarżenia prywatnego, jeżeli nie naruszono interesu publicznego».

Wymienione wyżej normy prawne uchyliły moc prawną § 9 rozporządzenia Ministra Robót Publicznych z dnia 30 grudnia 1927 r. w przedmiocie sadzenia i utrzymywania drzew przydrożnych na drogach publicznych (Dz. U. R. P. nr 8 (23), poz. 51).

Na podstawie wymienionych norm należy sprawy szkodników drzewek przydrożnych kierować na właściwą drogę sądową.

2. Jednocześnie Ministerstwo Komunikacji przypomina postanowienia punktu 4, lit. A. instrukcji z dnia 20 kwietnia 1923 r. (Tom II, str. 189 Nestorowicza) wydanej przez Ministra Robót Publicznych i Ministra Poczt i Telegrafów w sprawie prowadzenia linii telegraficznych i telefonicznych wzdłuż dróg publicznych (Monitor Polski, nr 139/25 r.), który brzmi:

«Obcinanie gałęzi drzew przydrożnych, wymagane ze względu na linie telegrafowe i telefonowe, będzie wykonywane przez miejscowy Zarząd Techniczny Telegrafów i Telefonów w porozumieniu z odnośnym Zarządem Drogowym i według jego wskazówek, które muszą być wydawane podczas prowadzenia robót przy rocznej naprawie linii w sposób wykluczający wstrzymanie tych robót lub w wyjątkowych wypadkach na żądanie funkcjonariuszów Zarządów Technicznych Telegrafów i Telefonów».

Ponieważ, jak to niejednokrotnie stwierdzono, partie robocze przy konserwacji linii teletechnicznych dokonywują obcięcia gałęzi bez porozumieniu się z Zarządem Drogowym, należy o tego rodzaju wypadkach zawsze donosić Ministerstwu Komunikacji, nadto w wypadku uszkodzenia drzew np. przez niefachowe obcięcie gałęzi lub oszpecenie alei skierować sprawę na drogę sądową, obarczając odpowiedzialnością przodownika danej partii roboczej.

3. Przy wykonywaniu przebudowy lub konserwacji linii teletechnicznych, a w szczególności przy przenoszeniu linii tych na inne miejsce

pasa drogowego, obowiązane są organa Zarządów Telegrafów i Telefonów zgodnie z okólnikiem Ministerstwa Poczt i Telegrafów z dnia 2 III 1929 r. Nr 368/IX (Tom IV, str. 582 Nestorowicza) w sprawie przestrzegania przepisów drogowych przy budowie tras telegrafów i telefonów, porozumiewać się z władzami drogowymi w sprawie ustawiania słupów telegraficznych i telefonicznych.

O budowach linii teletechnicznych, wykonanych bez zgody Zarządu Drogowego, należy bezzwłocznie donosić Ministerstwu Komunikacji.

Dyrektor Departamentu

(—) Inż. *A. Gajkowicz*

Okólnik Ministerstwa Leśnictwa z dnia 5 maja 1948 r. w sprawie racjonalnego użytkowania zieleni dla celów dekoracyjnych

(skierowany do Dyrekcyj Lasów Państwowych wszystkich okręgów oraz do wszystkich Departamentów i Biur Ministerstwa Leśnictwa)

Z uwagi na nadchodzący okres wycieczek oraz różnych uroczystości i świąt majowych, połączonych z tradycyjnym strojeniem zielenią pojazdów, domów, świątyń, placów publicznych itd. daje się niejednokrotnie zauważyć masowe wyłamywanie zieleni przez ludność, co jest całkowicie niezgodne z zasadami hodowli i w konsekwencji doprowadza do schorzeń drzew i krzewów, a często do dewastacji zagajników i młodników.

Aby uniknąć na przyszłość tego rodzaju plądrowniczej gospodarki w lasach i oprzeć pobieranie zieleni na zasadach gospodarki prawidłowej, zechcą Dyrekcje wydać niezwłocznie podległym nadleśnictwom odpowiednie zarządzenia, regulujące wyczerpująco sposób pobierania zieleni z lasów i umożliwiające przeprowadzenie prawidłowej kontroli tych czynności.

Zainteresowana ludność winna każdorazowo zwracać się do właściwych Nadleśnictw, które określą miejsce, sposób i czas pozyskiwania zieleni i wydadzą odpowiednie pisemne dowody, stwierdzające legalne pobranie zieleni zgodnie z wymogami hodowlanymi i upoważniające do wywożenia jej z lasu i dostarczania na miejsce przeznaczenia. Osoby, nie mające takich zaświadczeń, należy zatrzymywać i przedstawiać do surowego ukarania, a zieleń konfiskować.

Jednocześnie Dyrekcje winny określić sposób pobierania zieleni z lasów nie stanowiących własności Państwa, na które powinien być rozszerzony nadzór administracji państwowej i analogiczny sposób postępowania w tych sprawach (na podstawie art. 11 i 24 dekretu z dn. 26 IV 1948 r. o ochronie lasów nie stanowiących własności Państwa).

Takie ujęcie zagadnienia z pewnością ułatwi kontrolę czynności, związanych z pobieraniem zieleni z lasów i uniemożliwi dokonywanie nadużyć na tym odcinku.

Za Ministra
Inż. Iwanowski
podsekretarz Stanu

Pismo Ministerstwa Leśnictwa z dnia 3 maja 1948 r. Znak: III. H. O. 239/20 w sprawie ochrony modrzewia

(skierowane do Ministerstwa Administracji Publicznej)

Ministerstwo Leśnictwa komunikuje, że na ulicach Warszawy i większych miast Polski pojawiają się corocznie masowo w sprzedaży ulicznej gałązki modrzewia. Ponieważ modrzew należy do najcenniejszych i dość rzadkich gatunków naszych drzew, wymagających ochrony, przeto niszczenie go wyrządza gospodarce leśnej wielkie szkody, tym bardziej że wyłamywanie młodych pędów modrzewia zmniejsza jego owocowanie i uszczupla możliwości zbioru nasion, które stanowią niezmiernie cenny warunek możności rozszerzenia kultury modrzewia w lasach polskich.

Wobec tego Ministerstwo Leśnictwa prosi o wydanie organom M. O. zarządzenia surowego ścigania sprzedawców gałęzi modrzewia we wszystkich miastach.

Minister
(—) *Podedworny*

Powyższe pismo Ministerstwo Leśnictwa przesłało wszystkim Dyrekcjom Lasów Państwowych do wiadomości i ścisłego stosowania się z zaleceniem rozszerzenia — w razie potrzeby — powyższej akcji na inne gatunki drzew, jak cis, daglezja i żywotnik.

Zarządzenie Wojewody Poznańskiego z dnia 28 maja 1948 r. w sprawie uznania roślinności drzewiastej na terenie województwa poznańskiego za twory przyrody podlegające ochronie

(Poznański Dziennik Wojewódzki nr 16, poz. 257)

Na zasadzie postanowień art. 108 pkt. 1 ust. a) rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 19 I 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. nr 80, poz. 555/1936) i art. 5 § 1 ustawy z dnia 10 marca 1934 r. o ochronie przyrody (Dz. U. R. P. nr 31, poz. 274), po wysłuchaniu opinii Państwowej Rady Ochrony Przyrody, zarządzam, co następuje:

§ 1. Wszelkie istniejące zadrzewienia i zakrzewienia w krajobrazie otwartym na terenie województwa poznańskiego, które nie mogą

być uważane za lasy w rozumieniu ustawy z dnia 13 VII 1939 r. (Dz. U. R. P. nr 64, poz. 429) oraz za sady, a więc: parki, cmentarze zadrzewione, remizy dla zwierzyny, zarośla na stokach i miedzach, zadrzewienia wzdłuż dróg prywatnych, nad wodami, na łąkach, a nawet pojedyncze drzewa wśród pól uprawnych — uznaję za twory przyrody podlegające ochronie.

§ 2. Celem zahamowania postępującego w szybkim tempie niszczenia roślinności drzewiastej, spełniającej ważną rolę w zachowaniu biologicznej równowagi krajobrazu, zabraniam wyrębu jak i zmiany dotychczasowego sposobu użytkowania terenów zadrzewionych i zakrzewionych bez zezwolenia miejscowego Nadleśnictwa Państwowego.

§ 3. Wykroczenia przeciw niniejszemu rozporządzeniu ulegają sankcji karnej, wymienionej w rozdziale III ustawy z dnia 10 III 1934 r. o ochronie przyrody (Dz. U. R. P. nr 31, poz. 274), niezależnie od innych ustaw w tej mierze obowiązujących.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Poznańskim Dzienniku Wojewódzkim.

Wojewoda
(—) *Brzeziński*

Okólnik Wojewody Warszawskiego z dnia 19 maja 1948 r. L. AP. II—10/16/48 w sprawie zwalczania szkodnictwa leśnego i polnego w miejscowościach podstołecznych

wystosowany do Starostów Powiatowych w Grodzisku Mazowieckim, Garwolinie, Grójcu, Radzyminie, Aninie i Ekspozytury we Włochach. (Warszawski Dziennik Wojewódzki z dnia 31 maja 1948 r. Nr 10, poz. 77)

Stwierdziłem, że w podstołecznych miejscowościach podczas spacerów i wycieczek poszczególne osoby spośród ludności miejscowej, bądź też uczestnicy wycieczek dopuszczają się niejednokrotnie czynów, kolidujących z przepisami:

a) ustawy o szkodnictwie leśnym i polnym (Dz. U. R. P. nr 30, poz. 224 — 1937 r.);
b) ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. R. P. nr 31, poz. 274 — 1934 r.), bądź też
c) art. 29 prawa o wykroczeniach i art. 216 § 1 kod. k. w sprawie sprowadzenia niebezpieczeństwa pożaru lasu.

Czyny te polegają przeważnie:

1) na łamaniu gałęzi, krzewów i drzew oraz na ubieraniu tymi gałęziami środków lokomocji, którymi uczestnicy przybyli na wycieczkę, niszcząc przy tym również rzadkie okazy flory,

2) na zaśmiecaniu lasów różnymi odpadkami, szklem i papierami,
3) na samowolnym zbieraniu w lasach wrzosu, szyszek, grzybów, jagód, owoców i ziół,
4) na niszczeniu sadzonek i innych roślin oraz mrowisk w lasach,
5) na chodzeniu po cudzych polach, pastwiskach, łąkach itp.,
6) na wzniecaniu ognisk w lasach lub w ich sąsiedztwie, na paleniu tytoniu itp., co może spowodować pożar lasu.

Ponieważ tego rodzaju czyny nie mogą być nadal tolerowane, polecam Ob. Ob. Starostom Powiatowym zwrócić w sezonie letnim uwagę na tego rodzaju niepożądane objawy i natychmiast w należyty sposób reagować.

Sprawozdań o wydanych w tej sprawie zarządzeniach i ich wynikach oczekuję do dnia 1 września 1948 r.

Wojewoda
w. z. (—) *J. Wyrzykowski*
Wicewojewoda

OCHRONA ZWIERZĄT

Rozporządzenie Ministerstwa Leśnictwa z dnia 12 maja 1948 r. o ochronie niektórych zwierząt łownych

(Dz. U. R. P. nr 28, poz. 189)

Na podstawie art. 1, ust. 2 dekretu z dnia 5 września 1947 r. o zakresie działania urzędu Ministra Leśnictwa (Dz. U. R. P. nr 60, poz. 327) oraz art. 51 ust. 1 lit. a), b) c) i d) Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1927 r. o prawie łowieckim (Dz. U. R. P. nr 110, poz. 934) z późniejszą zmianą (Dz. U. R. P. z 1932 r. nr 67, poz. 622) zarządzam, co następuje:

§ 1. Czas ochronny, ustalony w art. 49 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1927 r. o prawie łowieckim, rozszerza się tak, że obejmuje on:

1) dla jeleni-byków: w woj. białostockim, olsztyńskim, pomorskim, poznańskim, wrocławskim, szczecińskim i śląskim okres od 1 listopada do 15 września;
2) dla sarn-kozłów: w woj. śląskim, łódzkim, krakowskim, pomorskim, poznańskim, olsztyńskim i szczecińskim okres od 1 listopada do 31 lipca;
3) dla borsuków okres od 1 grudnia do 15 września;
4) dla wiewiórek okres od 1 marca do 30 listopada;
5) dla zajęcy szaraków okres od 16 stycznia do 31 października;
6) dla głuszców-kogutów okres od 16 maja do 15 marca;

7) dla cietrzewi-kogutów: w woj. krakowskim, łódzkim, wrocławskim, rzeszowskim i białostockim okres od 16 maja do 31 marca;
8) dla jarząbków okres od 1 lutego do 15 września;
9) dla bażantów-kogutów: w woj. łódzkim, szczecińskim, poznańskim, śląskim i wrocławskim okres od 1 lutego do 31 października;
10) dla kuropatw: w woj. kieleckim, gdańskim, łódzkim, pomorskim, poznańskim, szczecińskim, warszawskim, wrocławskim, krakowskim i śląskim okres od 1 grudnia do 31 sierpnia;
11) dla słonek okres od 16 maja do 31 sierpnia;
12) dla batalionów okres od 1 czerwca do 15 lipca;
13) dla dzikich kaczorów okres od 1 czerwca do 25 lipca;
14) dla dzikich kaczek okres od 1 stycznia do 25 lipca;
15) dla innego ptactwa wodnego i błotnego okres od przylotu do 15 lipca;
16) dla dzikich gęsi okres od przylotu do 31 sierpnia;
17) dla dzikich gołębi okres od przylotu do 31 sierpnia.

§ 2. Wprowadza się czas ochronny:

1) dla dzików w okresie od 1 marca do 31 maja;
2) dla kun leśnych (tumaków) w okresie od 1 marca do 31 października;
3) dla niedźwiedzi przez cały rok;
4) dla rysi przez cały rok;
5) dla żbików przez cały rok;
6) dla muflonów przez cały rok;
7) dla norek przez cały rok;
8) dla orłów przez cały rok.

§ 3. Zabrania się całkowicie polowania na:

1) łosie-byki;
2) jelenie-byki: w woj. kieleckim, krakowskim, lubelskim, rzeszowskim, warszawskim, łódzkim i gdańskim;
3) daniele-rogacze;
4) sarny-kozły: w woj. białostockim, kieleckim, lubelskim, rzeszowskim, warszawskim, wrocławskim i gdańskim;
5) bażanty-koguty: w woj. białostockim, kieleckim, lubelskim, krakowskim, olsztyńskim, rzeszowskim, warszawskim, pomorskim i gdańskim;
6) kuropatwy: w woj. białostockim, lubelskim, olsztyńskim i rzeszowskim;
7) cietrzewie-koguty: w woj. warszawskim, szczecińskim, kieleckim, gdańskim, pomorskim, lubelskim, poznańskim, olsztyńskim, śląskim;

8) dropie i dropie-kamionki (strepety);
9) drozdy;
10) puchacze.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 1948 r. i obowiązuje do dnia 31 maja 1949 r.

Minister Leśnictwa
Bolesław Podedworny

OCHRONA KRAJOBRAZU

Rozporządzenie Wojewody Krakowskiego z dnia 20 maja 1948 r. w sprawie uznania gromady «Czerna» w granicach gminy katastralnej wraz z doliną św. Eliasza gminy Krzeszowic w powiecie chrzanowskim za miejscowość, której krajobraz zasługuje na ochronę

(Krakowski Dziennik Wojewódzki, nr 11, poz. 179)

Na zasadzie postanowienia art. 108 ust. a rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. nr 80, poz. 555 z 1936 r.) i art. 337 rozporządzenia Prezydenta R. P. z 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym (Dz. U. R. P. nr 34, poz. 216 z 1939 r.) zarządzam, co następuje:

§ 1. Gromadę Czerną w granicach gminy katastralnej wraz z doliną św. Eliasza gminy Krzeszowic w powiecie chrzanowskim uznaję za miejscowość, której krajobraz zasługuje na ochronę.

§ 2. Zgodnie z § 1 niniejszego rozporządzenia oraz po myśli art. 337 rozporządzenia Prezydenta R. P. o prawie budowlanym, władza właściwa może odmówić pozwolenia na budowę, przebudowę lub zmianę budynków na obszarze wyżej wymienionej gromady wraz z doliną św. Eliasza, o ile by roboty te spowodowały zeszpecenie krajobrazu, a dałoby się tego uniknąć przez wybór innego miejsca lub też przez inne ukształtowanie budynku albo jego części.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Krakowskim Dzienniku Wojewódzkim.

Wojewoda
w. z. *Stanisław Przybysz*
Wicewojewoda

Zarządzenie Wojewody Olsztyńskiego z dnia 2 czerwca 1948 r. w sprawie ochrony ryb i raków na wodach otwartych (Nr Rol. VI-73/2/2/48)

(ochrona siei)

(Olsztyński Dziennik Wojewódzki nr 12 (45), poz. 175)

Na podstawie art. 54 ustawy o rybołówstwie z dnia 7 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. nr 35, poz. 357) w brzmieniu ustalonym art. 67 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. nr 110, poz. 976) uchylam zarządzenie Pełnomocnika Rządu R. P. na Okręg Mazurski z dnia 30 marca 1946 r. L. dz. 106/Ryb/46 w sprawie ochrony ryb i raków (Mazurski Dziennik Pełnomocnika Rządu nr 2) i podaję do wiadomości i przestrzegania przepisy zawarte w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 5 września 1947 r. o ochronie ryb i raków na wodach otwartych, jako obowiązujące na terenie województwa olsztyńskiego.

Ponadto od dnia ogłoszenia niniejszego zarządzenia wprowadzam całkowitą ochronę siei na terenie całego województwa.

Przeciwko winnym naruszenia tych przepisów będą stosowane kary przewidziane w artykułach od 80 do 85 powołanej wyżej ustawy o rybołówstwie.

Wojewoda

(—) Mgr *W. Jaśkiewicz*

PARKI NARODOWE

Tatrzański Park Narodowy

Utworzenie matecznika w Dolinie Kościeliskiej

Pismo Ministerstwa Leśnictwa z dnia 11 czerwca 1948 r. Zn. spr. OP. 243, skierowane do Dyrekcji Lasów Państwowych Okręgu Krakowskiego w Krakowie

Wobec nadmiernych strat, jakie w czasie wojny i w okresie powojennym poniósł zwierzostan w Tatrach, zachodzi uzasadniona obawa, że przy dotychczasowym sposobie uprawiania pasterstwa i turystyki wyginą resztki tatrzańskiej zwierzyny, jak: niedźwiedź, kozica, świstak, jeleń, głuszec i orzeł.

W celu ratowania pozostałych resztek zwierzyny w Tatrach, Ministerstwo Leśnictwa tworzy w Dolinie Kościeliskiej ścisły rezerwat dla zwierzyny, tzw. «matecznik».

Granica rezerwatu przebiega: od punktu przecięcia się potoku «Tomanowy» z linią podziału przestrzennego między oddziałem 26 a 32, biegnie dalej linią między oddziałem 26 a 27 do przecięcia się z potokiem «Kościelisko», dalej w górę tego potoku do przecięcia się z linią

między oddziałem 24 a 28 aż do szczytu Ornak (1867). W dalszym ciągu przebiega granica przez Siwą Przełęcz, Raczkową, Liliowe Turnie i dalej granicą Państwa, aż do koty 1898 m. Z tego punktu biegnie granica na północny zachód grzbietem między Doliną Suchą Smreczyńską (drugą) a Suchą Tomanową do linii między oddziałem 31 a 34. Linią tą biegnie granica do przecięcia się z potokiem «Tomanowym» aż do punktu przecięcia z linią w oddziale 26.

Na terenie «matecznika» zabrania się:

1) wypasu i przegonu bydła i owiec oraz wprowadzania wszelkich innych zwierząt,
2) czynności związanych z użytkowaniem lasu,
3) wstępu dla osób z wyjątkiem:
   a) uprawnionych do wykonywania na tym terenie obowiązków służbowych,
   b) korzystających z pisemnego zezwolenia wydanego przez Kierownictwo Tatrzańskiego Parku Narodowego poszczególnym osobom dla celów naukowych,
   c) letniego ruchu turystycznego na ścieżce turystycznej z Hali Smytniej do Stawu Smreczyńskiego,
   d) narciarskiego ruchu turystycznego na drodze pomiędzy Halą Smytnią a Halą Pyszną.

Ruch turystyczny na szlakach dozwolonych nie może powodować płoszenia zwierzyny, dlatego może się odbywać jedynie w małych grupach i pod warunkiem niezakłócania ciszy.

W związku z powyższym należy umieścić odpowiednie tablice przy zaporze na Hali Pisanej oraz przy rozstaju dróg na Hali Smytniej, prowadzących na Halę Pyszną i Halę Tomanową.

Kierownictwo Tatrzańskiego Parku Narodowego winno zarządzenie niniejsze podać do wiadomości publicznej w Zakopanem, zawiadomić miejscową Komendę Milicji Obywatelskiej i Wojska Ochrony Pogranicza oraz wydać odpowiednie instrukcje podległemu personelowi administracji lasów państwowych, dotyczące ścisłego przestrzegania niniejszego zarządzenia przez wszystkie bez różnicy osoby udające się do Doliny Kościeliskiej.

Winnych naruszenia przepisów niniejszych należy pociągać do odpowiedzialności karnej, zgodnie z ustawą o szkodnictwie leśnym i polnym z dnia 14 kwietnia 1937 r. (Dz. U. R. P. nr 30, poz. 224).

Zarządzenie niniejsze obowiązuje z dniem 15 czerwca 1948 r.

Minister
w. z. (—) *R. Borowy*
Podsekretarz Stanu

Uregulowanie ruchu turystycznego na terenie Tatr

Pismo Ministerstwa Leśnictwa z dnia 11 czerwca 1948 r. Zn. spr. OP. 2414, skierowane do Dyrekcji Lasów Państwowych Okręgu Krakowskiego w Krakowie

W celu uregulowania ruchu turystycznego na terenie Tatrzańskiego Parku Narodowego i ze względu na konieczność ochrony przyrody Tatr, Ministerstwo Leśnictwa zarządza, co następuje:

1) Zamyka się wjazd dla pojazdów mechanicznych wszelkiego typu do Doliny Kościeliskiej. W tym celu u wylotu Doliny Kościeliskiej w Kirach, jak również przy gajówce w Kirach należy umieścić odpowiednie międzynarodowe znaki samochodowe. Należy również przy gajówce w Kirach ustawić zaporę, która uniemożliwiałaby wjazd pojazdom mechanicznym.

2) Wjazd dla pojazdów konnych w celach turystycznych dozwolony jest tylko do Hali Pisanej. Wjazd dla pojazdów konnych dla celów gospodarstwa leśnego lub pasterskiego dozwolony jest poza Halę Pisaną. W tym celu należy przed mostem na Hali Pisanej umieścić odpowiednią tablicę oraz ustawić zaporę, która winna być otwierana jedynie dla przepuszczania uprawnionych do przejazdu poza Halę Pisaną.

3) Letni ruch turystyczny pieszy dozwolony jest na drogach i ścieżkach turystycznych na całym terenie Doliny Kościeliskiej z wyjątkiem «matecznika» w okolicy Hali Pysznej i Smreczyńskiej, na którego terenie dozwolony jest jedynie na ścieżce turystycznej z Hali Smytniej do Stawu Smreczyńskigo. Narciarski ruch turystyczny dozwolony jest na całym terenie Doliny Kościeliskiej z wyjątkiem «matecznika», na którego terenie dozwolony jest tylko na drodze pomiędzy Halą Smytnią a Halą Pyszną. W tym celu należy umieścić odpowiednie tablice przy zaporze na Hali Pisanej oraz na Hali Smytniej przy rozstaju dróg, prowadzących na Halę Pyszną i na Halę Tomanową.

4) Ruch turystyczny na dozwolonych szlakach nie może powodować szkód w gospodarstwie leśnym czy pasterskim, jak również być w sprzeczności z celami Tatrzańskiego Parku Narodowego. W związku z tym zabrania się śmiecenia, zakłócania ciszy, zabijania i płoszenia zwierząt, niszczenia roślin, ścinania drzew, niszczenia dróg i ścieżek itp. czynności, sprzecznych z zasadami ochrony przyrody i turystyki.

Kierownictwo Tatrzańskiego Parku Narodowego winno zarządzenie niniejsze podać do wiadomości publicznej w Zakopanem, zawiadomić miejscową Komendę Milicji Obywatelskiej i Wojska Ochrony Pogranicza oraz wydać odpowiednie instrukcje podległemu personelowi administracji lasów państwowych, dotyczące ścisłego przestrzegania niniejszego zarządzenia przez wszystkie bez różnicy osoby, udające się do Doliny Kościeliskiej.

Winnych naruszenia przepisów niniejszych należy pociągać do odpowiedzialności karnej, zgodnie z ustawą o szkodnictwie leśnym i polnym z dnia 14 kwietnia 1937 r. (Dz. U. R. P. nr 30, poz. 224).

Zarządzenie niniejsze obowiązuje z dniem 15 czerwca 1948 r. aż do odwołania.

Minister
w. z. (—) *R. Borowy*
Podsekretarz Stanu

REZERWATY

Rezerwaty stepowe nad Nidą

Na podstawie art. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 10 marca 1934 r. o ochronie przyrody Urząd Wojewódzki Kielecki uznał za tereny chronione w powiecie pińczowskim:

1) część parceli położonej w miejscowości Skotnikach Górnych gminie Zagości, o powierzchni 1, 9068 ha (pismo Urzędu Wojewódzkiego z dnia 11 czerwca 1948 r. L. Klt. ZP-3-4/47; numer rejestru zabytków województwa kieleckiego: 125);

2) część parceli położonej w miejscowości Winiarach Zagojskich gminie Zagości, o powierzchni 3,4760 ha (pismo z dnia 11 czerwca 1948 r. L. Klt. ZP-3-2/47; numer rejestru: 126);

3) część parceli położonej w miejscowości Chotlu Czerwonym, zwaną «Przęślin», o powierzchni 0,7216 ha (pismo z dnia 11 czerwca 1948 r. L. Klt. ZP-3-3/47; numer rejestru: 127).

Wymienione wyżej rezerwaty, stanowiące własność Ministerstwa Oświaty, porasta zabytkowa roślinność stepowa; z tego powodu były one otaczane troskliwą opieką od r. 1926. Wydane obecnie zarządzenia ochronne, zabezpieczające ich byt na przyszłość, zakazują jakiegokolwiek użytkowania gospodarczego tych obszarów, przegonu i wypasu bydła, przechodzenia i przejazdu.

Rezerwat łąkowy na Tule

Na podstawie art. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 10 marca 1934 r. o ochronie przyrody (Dz. U. R. P. nr 31, poz. 274) Urząd Wojewódzki Śląsko-Dąbrowski uznał za chronione tereny łąkowe, położone na górze «Tuł» w gminie Lesznie Górnej w powiecie cieszyńskim. Rezerwat obejmuje:

1. parcele katastralne 1442/1 i 1443/1 o powierzchni 7 ha 93 a, stanowiące własność p. Zuzanny Łamacz, zamieszkałej w Lesznie Górnej nr 7,

2. parcele katastralne 1565, 1464, 1455, 1466, 1458, 1460, 1442/2, 1443/2, 1433, 1439, 1438, 1430, 1431, 1423, 1434, 1438, 1440, 1441, 1453, 1435, 1437, 1473/3, o powierzchni 12 ha 84 a, będące własnością Goleszowskiej Fabryki Cementu w Goleszowie.

Góra Tul jest cennym zabytkiem z punktu widzenia krajobrazowego, przede wszystkim zaś przyrodniczo-naukowego. Pokrywające ją łąki porasta zabytkowa roślinność, wśród której występują gatunki takie, jak: obuwik *(Cypripedium calceolus)*, ozorka zielona *(Coeloglossum viride)*, dyptam jesionolistny *(Dictamnus albus)*, kosaciec trawolistny *(Iris graminea)*, miesięcznik trwały *(Lunaria rediviva)*, wątlik jednoliści *(Malaxis monophyllos)*, storczyk kulisty *(Orchis globosus)*, storczyk trójzębny *(Orchis tridentatus)*, storczyk drobnokwiatowy *(Orchis ustulatus)*, pióropusznik strusi *(Onoclea struthiopteris)* i inne. — Orzeczenie ochronne zakazuje na omawianych terenach przegonu bydła, paszenia inwetarza, zbierania lub uszkadzania roślin i łowienia zwierząt. Zezwala natomiast na jednorazowe w ciągu roku skoszenie łąk, którego termin ustali Delegat Ministra Oświaty do Spraw Ochrony Przyrody.

(Pisma Urzędu Wojewódzkiego z dnia 30 czerwca 1948 r. Nr Kult/MOZ/IV/557/R34/48 i Nr Kult/MOZ/IV/558/R35/48; numery rejestru wojewódzkiego: R. 34 i R. 35).

ZABYTKI PRZYRODY

Drzewa

Urząd Wojewódzki Poznański uznał za zabytek podlegający opiece prawa wiąz o obwodzie 520 cm i wysokości około 28 m, rosnący w b. majątku Dębnie nad Wartą (gmina Dębno, powiat jarociński, województwo poznańskie), będący obecnie własnością Związku Samopomocy Chłopskiej. (Pismo Urzędu Wojewódzkiego z dnia 28 kwietnia 1948 r. L.: KS. I-5/25/48, numer rejestru wojewódzkiego: A. 3).

Aleje

Urząd Wojewódzki Śląsko-Dąbrowski uznał za zabytek podlegający opiece prawa aleję znajdującą się we wsi Gierałcicach koło Wołczyna (gmina Wierzbica, powiat kluczborski). Aleja ta, będąca własnością Wojewódzkiego Wydziału Opieki Społecznej w Katowicach, ma 800 m długości, składa się z sędziwych dębów podszytych świerkami, bzem lekarskim, kaliną i kruszyną w pasie około 10-metrowym. Stanowi ona ostoję dla licznych gatunków ptaków. (Pismo Urzędu Wojewódzkiego z dnia 12 czerwca 1948 r. L. MOZ/N/556/R33/48, numer rejestru województwa śląsko-dąbrowskiego: R 33).

Otoczenie zabytków historycznych

Urząd Wojewódzki Poznański uznał za zabytek podlegający opiece prawa grodzisko wczesnohistoryczne wraz z otaczającym je lasem, położone na terenie Nadleśnictwa Państwowego «Łagów» (działka 100), w powiecie sulęcińskim. (Pismo Urzędu Wojewódzkiego z dnia 13 czerwca 1948 r. L.: K. S. Z. I-5/20/48, numer rejestru zabytków województwa poznańskiego: S W 1).

ORGANIZACJA OCHRONY PRZYRODY

Zmiany personalne w Centralnym Biurze Państwowej Rady Ochrony Przyrody w Krakowie

Minister Oświaty pismem z dnia 1 czerwca rb. Nr I Pers-9933/48 przeniósł z biura Delegata Ministra Oświaty do Spraw Ochrony Przyrody w Krakowie radcę Jana Karpowicza[1]) do Zarządu Centralnego Ministerstwa.

Komitet Ochrony Przyrody w Krakowie

Nowy delegat w województwie kieleckim:

na powiaty iłżecki i konecki (Końskie) p. Józef Erbel, kierownik szkoły; adres: Skarżysko, Szkoła podstawowa.

Nowy delegat w województwie krakowskim:

na powiat chrzanowski prof. Mieczysław Mazaraki; adres: Chrzanów, Gimnazjum Państwowe.

Nowi delegaci w województwie rzeszowskim:

na powiat łańcucki podinspektor szkolny Antoni Kukulka; adres: Łańcut, Inspektorat Szkolny;

na powiat przemyski dyr. Tadeusz Grochowski, adres: Przemyśl, ul. Reja 6.

Komitet Ochrony Przyrody w Łodzi

Uzupełnienie składu Komitetu.

Komitet Ochrony Przyrody w Łodzi dokooptował do swego grona inż. Hieronima Sikorskiego, kierownika Oddziału Hodowli i Ochrony Lasu Dyrekcji Lasów Państwowych Okręgu Łódzkiego (adres: Łódź, ul Nowotki 4).

---

[1]) Por. «Chrońmy przyrodę ojczystą» r. II, 1946, nr 3/4, str. 39.

N o w i d e l e g a c i w w o j e w ó d z t w i e ł ó d z k i m:

na powiat kutnowski p. M a r i a K u r n a t o w s k a, adres: Cukrownia Dobrzelin (tel. nr 8), poczta Żychlin;

na powiat łowicki p. A n n a B o r t k i e w i c z, nauczycielka; adres: Głowno, Szkoła podstawowa;

na powiat radomskowski p. Z y g m u n t Ś w i ę c i c k i, leśniczy państwowy; adres: Kobiele Wielkie (tel. nr 6);

na powiat rawski p. J a n K o c h a ń s k i, adres: Rawa Mazowiecka, Rynek 14;

na powiat sieradzki p. B r o n i s ł a w a K o w a l c z y k, nauczycielka, adres: Zduńska Wola, ul. Strzelecka 7.

Delegatura specjalna. — Inż. C z e s ł a w B ł a s z c z y k, nadleśniczy państwowy, pełni obowiązki opiekuna rezerwatu «Niebieskie Źródła» pod Tomaszowem Mazowieckim. Adres: Nadleśnictwo Państwowe Nagórzyce, poczta Tomaszów Mazowiecki, powiat Piotrków.

Komitet Ochrony Przyrody w Poznaniu

N o w i d e l e g a c i w w o j e w ó d z t w i e p o z n a ń s k i m:

na powiat gostyński p. J e r z y K w i e c i ń s k i, nadleśniczy państwowy; adres: Nadleśnictwo Państwowe Strzelce Wielkie, poczta Piaski;

na powiat leszczyński inż. W i e s ł a w S z c z e r b i ń s k i, nadleśniczy państwowy; adres: Dąbcze, poczta Rydzyna, powiat Leszno; — dotychczasowy delegat w tym powiecie, mgr L e o n a r d K r u ś, zrzekł się tych funkcji z powodu nadmiaru zajęć zawodowych;

na powiat międzychodzki inż. W i k t o r S t p i c z y ń s k i, nadleśniczy państwowy; adres: Nadleśnictwo Państwowe Międzychód;

na powiat mogileński inż. A l f r e d F r o e l k e, nadleśniczy państwowy; adres: Nadleśnictwo Państwowe Miradz, poczta Strzelno;

na powiat sulęciński inż. B. K i e t l i ń s k i, nadleśniczy państwowy; adres: Nadleśnictwo Państwowe Torzym, poczta Torzym;

na powiat szamotulski inż. B o l e s ł a w K o n a r s k i, nadleśniczy państwowy; adres: Nadleśnictwo Państwowe Lipnica, poczta Otorowo;

na powiat wschowski inż. I g n a c y W o ź n i a k, nadleśniczy państwowy; adres: Nadleśnictwo Państwowe Wschowa;

na powiat żniński radca K s a w e r y L u d w i c z a k, nadleśniczy państwowy; adres: Nadleśnictwo Państwowe Szczepanowo.

N o w y d e l e g a t w w o j e w ó d z t w i e s z c z e c i ń s k i m:

na powiat myśliborski prof. Z y g m u n t R o b a s z k i e w i c z; adres: Myślibórz, Państwowe Liceum Pedagogiczne.

Zatwierdzenie wydawnictw Państwowej Rady Ochrony Przyrody do użytku szkolnego

Minister Oświaty, dr Stanisław Skrzeszewski, zatwierdził do użytku szkolnego:

1. decyzją z dnia 29 kwietnia 1948 r. Nr VI Oc-3056/47 książkę J. Marchlewskiego pt. «Z tropu w trop» jako dozwoloną w bibliotekach szkół podstawowych. Książka ta obejmująca 35 stron druku i 40 rycin w tekście, ukazała się w r. 1948 jako nr 59 tzw. «osobnych wydawnictw Rady». Cena jej wynosi 50,— zł.

2. decyzją z dnia 19 maja 1948 r. Nr VI Oc-3061/47 ulotkę J. Sokołowskiego pt. «Pojniki dla ptaków» jako wydawnictwo dozwolone w bibliotekach szkolnych. Ulotka ta obejmująca 8 stron druku i 5 rycin w tekście, ukazała się w r. 1947 jako nr 46 tzw. «osobnych wydawnictw Rady». Cena 5,— zł.

Adres Redakcji i Administracji: Kraków, Ariańska 1 – Telefon Nr 560 50
Cena zeszytu 20 Zł.

Druk W. L. Anczyc i Spółka w Krakowie 776 M-45294